

Η
NANA
ΜΟΥΣΧΟΥΡΗ
ΤΡΑΓΟΥΔΑ
ΜΑΝΟ
ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

Η NANA ΜΟΥΣΧΟΥΡΗ
ΤΡΑΓΟΥΔΑ ΜΑΝΟ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ Νο 1 & Νο 2
(38 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ 45 ΣΤΡΟΦΩΝ)
ΕΛΛΑΣ Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ
ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Tuipa rini put taji bu badua
 ul' duriyora, diyu ra padus rini
 duriyora, rini estar, ti guci' duna
 rini duna ul' ti curidua ari
 rini o' d'yo' curidua v' d' d' d' d'
 a d' d' d' d'.

Urisi Xing, D.

1 Novbr. 1965.

Μάνος Χατζιδάκις

Γεννήθηκα στην Ξάνθη μια Τρίτη 10 το βράδυ, την 23η Οκτωβρίου του 1925, τότε που έγινε η ποτοαπαγόρευση και οι γονείς μου σαν τρελοί χόρευαν τοάφλεστον στους δημόσιους χορούς και στις πλατείες της πολιτείας. Σαν άνοιξα τα μάτια μου, είδα με απορία πολύ κόσμο να περιμένει την εμφάνισή μου. Το ίδιο συνέχισα κι αργότερα ν' απορώ, όταν με περίμεναν κάπου να φανώ. Προσπάθησα όλον τον καιρό που μέναμε στην Ξάνθη, να γνωρίσω σε βάθος τους γονείς μου και να εξαφανίσω την αδερφή μου. Δεν τα κατάφερα και τα δυο. Έτσι μετακομίσαμε στην Αθήνα το '32 και δεν στάθηκε δυνατό να λησιμονήσω την αποτυχία μου. Άρχισα να ζω και να εκπαιδεύομαι στην πρωτεύουσα, ενώ παράλληλα σπούδαζα τον έρωτα και την ποιητική λειτουργία του καιρού μου. Μ' επηρέασαν βαθιά ο Ερωτόκριτος, ο Στρατηγός Μακρυγιάννης, το εργοστάσιο του Φιξ, ο Χαράλαμπος του Βυζαντίου, το υγρό κλίμα της Θεσσαλονίκης, και τα άγνωστα πρόσωπα που γνώριζα τυχαία και παρέμειναν άγνωστα σ' όλα τα χρόνια τα κατοπινά. Έγραψα ποιήματα και πολλά τραγούδια, και ασκήθηκα ιδιαίτερα στο να επιβάλλω τις απόψεις μου με δημοκρατικές διαδικασίες - πράγμα που άλλωστε με ωφέλησε τα μέγιστα σαν έγινα υπάλληλος τα τελευταία χρόνια. Απέφυγα μετά περίσσιας δδελυγμίας ό,τι τραυμάτιζε το ερωτικό μου αίσθημα και την προσωπική μου ευαισθησία. Γι' αυτό κι από νωρίς, μετά τον πόλεμο ακριδώς, σταμάτησα όλα τα μαθήματα της Μουσικής. Γύρισα τον κόσμο και ανέκαλυσα ότι τα πρόσωπα που μ' ενδιαφέρονε έπρεπε να μιλούν απαραίτητως τα Ελληνικά - γιατί σε ξένη γλώσσα η επικοινωνία γίνονταν οδνηρηή κι εξαφάνιζε το μισό μου πρόσωπο. Το 1972 επέστρεψα σχεδόν οριστικά στον τόπο και ίδρυσα καφενείο που το ονομάσαμε «Πολύτροπο», ίσαμε τη μεταπολίτευση του '74 όπου και το 'κλεισα μια κι άρχιζε η εποχή των γηπέδων και των μεγάλων λαϊκών εκτονώσεων. Κράτησα την ψυχραιμία μου και δεν εχόρεψα εθνικούς και αντιστασιακούς χορούς στα γυμναστήρια και στα γεμάτα από νέους γήπεδα. Έτσι κατάφερα να ολοκληρώσω την τραυματισμένη από την παιδική μου ηλικία προσωπικότητα, καταλήγοντας να πουλώ «λαχεία στον ουρανό» και προκαλώντας το σεβασμό των νεότερων μου μια και παρέμεινα ένας γνήσιος Έλληνας και Μεγάλος Ερωτικός.

M.X.

Η ΝΑΝΑ ΜΟΥΣΧΟΥΡΗ
 ΤΡΑΓΟΥΔΑ ΜΑΝΟ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ No 1

1. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Από την ταινία: ΠΟΤΕ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7068, EP/8015)
 2. ΓΙΣΣΟΣ (Γιώργος Εμμοζός)
 Από την ταινία: Ο ΔΡΑΚΟΣ
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7001, EP/8001)
 3. ΤΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΑΚΙ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Α' Βραβείο στο Β' Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού (1960)
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7090, EP/8022)
 4. ΠΑΜΕ ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ (Νίκος Γκάτσος)
 Από την ταινία: ΠΟΤΕ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7002)
 5. ΚΑΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Α' Βραβείο στο Α' Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού (1959)
 Από την ταινία: ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7033, 7133, EP/8008)
 6. Η ΠΡΟΔΟΣΙΑ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Από την ταινία: ΠΟΤΕ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7068, EP/8015)
 7. Ο ΥΜΗΤΤΟΣ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού (1959)
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7037, 7113, EP/8008)
 8. ΠΙΣΩ ΑΠ' ΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΙΣ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7134)
 9. ΕΛΑ ΠΑΡΕ ΜΟΥ ΤΗ ΛΥΠΗ (Νίκος Γκάτσος)
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7002, EP/8001)
 10. ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΕΥΡΙΑΙΚΗΣ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Από το θεατρικό έργο: ΟΡΦΕΑΣ & ΕΥΡΙΑΙΚΗ
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 8015)
 11. ΧΑΡΤΙΝΟ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ (Νίκος Γκάτσος)
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: EP/8001)
 12. ΓΙΑ ΣΕΝΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ (Νίκος Γκάτσος)
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7130, EP/8025)
 13. ΜΑΖΙ ΜΕ ΣΕΝΑ (Νίκος Γκάτσος)
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7001, EP/8001)
 14. Η ΤΙΜΩΡΙΑ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού (1960)
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7090, EP/8022)
 15. ΤΕΛΑΛΗΜΑ (Ακούστηκε) (Μάνος Χατζιδάκις)
 Ζωντανή ηχογράφηση από το ΟΛΥΜΠΙΑ, Συμμετέχουν οι ΑΘΗΝΑΙΟΙ
 Από το LP: Α' Λ' ΟΛΥΜΠΙΑ (Fontana: 885 527 ΜΥ)
 16. ΘΑΛΑΣΣΑ ΠΛΑΤΙΑ (Γιώργος Ραϊνός)
 Από την ταινία: ΜΑΝΤΑΛΕΝΑ
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7130, EP/8025)
 17. ΕΝΑΣ ΜΥΘΟΣ (Θρασύβολος Σταύρος)
 Ζωντανή ηχογράφηση από το ΟΛΥΜΠΙΑ
 Συμμετέχουν οι ΑΘΗΝΑΙΟΙ
 Από το LP: RECITAL '70 (Fontana: 6312 003)
 18. ΟΔΟΣ ΟΝΕΙΡΩΝ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Ζωντανή ηχογράφηση από το ΟΛΥΜΠΙΑ, Συμμετέχουν οι ΑΘΗΝΑΙΟΙ
 Από το θεατρικό έργο: ΟΔΟΣ ΟΝΕΙΡΩΝ
 Από το LP: RECITAL '70 (Fontana: 6312 003)
 19. ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΝΗΣΙ
 Από τον ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΜΙΧΑΗΛ σε ποιηση Νίκου Καζαντζάκη
 Από το LP: CHANTE LA GRECE (Fontana: 6325 303)
 20. ΜΙΛΗΣΕ ΜΟΥ (Νίκος Γκάτσος)
 Από το LP: CHANTE LA GRECE (Fontana: 6325 303)
- Ενορχήστρωση και διεύθυνση ορχήστρας:
 Μάνος Χατζιδάκις
- Παραγωγή: PolyGram
 Προσαρμογή εξωφύλλου στο CD: Πέτρος Παράσης
 Σημ: Πρώτη έκδοση σε δίσκο 78' στροφών (Fidelity: 0100)
 (Με τα tracks 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 και 11)
 Πρώτη έκδοση σε δίσκο 33' στροφών (Fidelity: 0316 PL / Tracks 1-12)
 (P) 1967, 1972 PolyGram Records S.A. (Greece)
 (C) 1994 PolyGram Records S.A. (Greece)

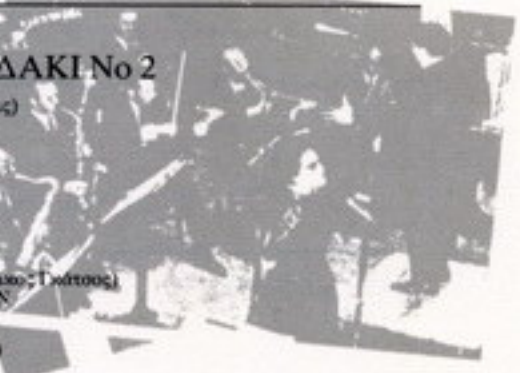
ο Μάνος Χατζιδάκις
 «ΟΡΦΕΑΣ»

Μάιος 1961
 Συνειστέλλει για την απονομή του βραβείου OSCAR
 Μουσικού - Γιώργος Μούτσιος

ΔΕΥΤΕΡΟ CD

Η ΝΑΝΑ ΜΟΥΣΧΟΥΡΗ
 ΤΡΑΓΟΥΔΑ ΜΑΝΟ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ No 2

1. ΚΑΘΕ ΤΡΕΛΟ ΠΑΙΔΙ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Συμμετέχει το ΤΡΙΟ ΚΑΝΤΖΟΝΕ
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 7134)
2. ΣΗΜΕΡΩΝΕΙ (Βογγαλίκης Γεώργιος)
 Δίσκος 45' στροφών
3. ΕΠΙΛΟΓΟΣ (Μάνος Χατζιδάκις)
 Δίσκος 45' στροφών
4. ΚΙ ΑΝ ΘΑ ΔΙΨΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΝΕΡΟ (Νίκος Γκάτσος)
 Από την ταινία: ΕΛΛΑΣ Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ
 Δίσκος 45' στροφών (Fidelity: 3185, EP/1509)
5. ΜΑΝΟΥΛΑ ΜΟΥ (Γεώργιος Κομματσάκης)
 Από το θεατρικό έργο: ΟΔΟΣ ΟΝΕΙΡΩΝ

γ. ΣΤΗΝ ΑΜΟΡΓΟ, ΤΟ ΜΕΓΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

6. α. ΠΑΝΩ ΣΤΗ ΘΕΡΙΣΜΕΝΗ ΚΑΛΑΜΙΑ

6. ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΟΥΣ ΔΕΜΕΝΗ ΣΤΑ ΠΑΝΙΑ

Η μουσική αυτή γράφτηκε για μια γερμανική ταινία που 'χε για θέμα της την Ελλάδα. Η μηχανή τραγούδι μέσα από τους κάμπος και τα βουνά της ηπειρωτικής Ελλάδας, περνάει από την Αθήνα και κατέληξε σ' όλα τα νησιά που συνθέτουν την ευγενική οικογένεια του Αιγαίου.

Να μια θαυμάσια ευκαιρία - σκέφτηκα - να γράψω έναν ήλιο για τον τόπο μου. Κι έτσι εργάστηκα. Δυστυχώς, ο άνθρωπος που έφτιαξε την ταινία, δεν είχε καμιά σχέση μ' αυτό που ονομάζουμε Κινηματογραφική Τέχνη και έτσι έγινε ένα αποτέλεσμα απλά Τουριστικό. Ευτυχώς είναι ότι η FONTANA, που είχε αγοράσει το soundtrack της ταινίας, κατένοησε την ιδιαίτερη σημασία της μουσικής μου και μου 'δωσε τελικώς την ευκαιρία να ξανασυνδέσω τα μέρη της σε μια οριστική και διάφορη σειρά απ' αυτή που είχε στην ταινία, έτσι που να δημοσιευθεί μια ανεξάρτητη κι ολοκληρωμένη μορφή μουσικού έργου.

Αυτοσχεδιάσματα, ρεθίμοι, τραγούδια και χορικά, που φαντάζονταν κατά περίεργο τρόπο ελληνικά, λες και υπήρχαν πολύ πριν, από πολύ παλιά μέρη της Ελλάδας. Το θεατικό εύκολο μου είναι φτιαγμένο από μένα τον ήλιο, αλλά κατά τέτοιο τρόπο που να νομίζει κανείς πως έγραψε και το βρέχει. Τώρα θα πείτε γιατί δεν πήρα αυτό που υπήρχε; Απλούστατα, γιατί δεν μου παρήγαξε σ' αυτό που 'θελα να φτιάξω. Υπάρχει, πάντα μου θεωρούσα ισχυρότερα ελληνικό αυτό που ζούσα εγώ μέσα μου, απ' αυτό που ζήσανε ή ζουν οι άλλοι.

Ας με συγχωρέσουν λοιπόν όσοι συμπαιρωτές μου διασφαρτήσανε, που γεννήθηκα και παραμένω φανατικό Έλληνας.

Ας με συγχωρέσουν ακόμη οι Λαογράφοι, που δεν θα δρουν σ' αυτό μου το δίσκο τίποτα που να τους ενδιαφέρει και να τους φωτίζει στη μελέτη τους πάνω στη Λαϊκή μας μουσική.

Ας με συγχωρέσει η Πλάκα με τα ανήφορά της, που το μόνο ελληνικό που της δρέκω είναι ότι σε μια ανήφορά της κατοικεί ο Μίνως Αργυράκης.

Ας με συγχωρέσει τέλος ο Αθηναίος Δήμαρχος, γιατί τη στιγμή που προσηύρασε διαγωνισμό για το καλύτερο τραγούδι της Αθήνας, άμας ο τόπος τραγουδοίσε από ένα χρόνο πριν το δικό μου, πάνω στους στίχους του Νίκου Γκάτσου. Και προπαντός ας με συγχωρέσει που εξακολουθεί να το τραγουδά και μετά το Διαγωνισμό του.

Συγχωρούμενος
Μίνως Χατζιδάκις

Παραγωγή: PolyGram

Η ηχογράφηση έγινε στο Studio Alfa από τις 24 Οκτωβρίου έως τις 6 Νοεμβρίου 1960 με ηρώλητη τον Γιάννη Τσιφούλλη.

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Μίνως Αργυράκης

Προσευχημένο εξωφύλλο στο CD: Πέτρος Παράσης

Σημ: Πρώτη έκδοση δίσκου, 1960 (Fidelity: EP 0151)

Πρώτη έκδοση σε δίσκο 33' στροφών, 1972 (Fontana: 6484 001)

(P) 1960 PolyGram Records S.A. (Greece)

(C) 1994 PolyGram Records S.A. (Greece)

ΤΕΤΑΡΤΟ CD

ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ, ΝΙΚΟΣ ΓΚΑΤΣΟΣ

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(Έργο 40, 1988)

ΝΑΝΑ ΜΟΥΣΧΟΥΡΗ

1. Η ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ 2'06

2. ΕΙΠΑ ΕΠΙ ΓΗΣ ΕΙΡΗΝΗ 2'46

3. ΤΑΟΡΜΙΝΑ 2'49

4. ΜΕ ΛΕΝΕ ΘΕΟΔΩΡΑ 3'00

5. ΠΟΤΕ ΠΕΘΑΙΝΕΙ Ο ΕΡΩΤΑΣ 3'34

6. Ο ΣΤΑΥΡΟΣ 2'10

7. ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΑ 3'49

(Στίχοι: Άγνη Δημητρούκα)

8. Η ΠΟΔΚΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΤΗΣ ΠΡΑΓΑΣ 4'29

ΤΕΣΣΕΡΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

9. ΜΑΥΡΟΣ ΤΑΥΡΟΣ ΜΠΗΚΕ ΣΤΟ ΧΟΡΟ

(Μια χαμπανέρα για τον F.G. Lorca) 3'15

10. ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΜΕΝΑ

(Ένα τραγούδι για τον Maurice Jaubert) 3'47

11. ΣΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ Γ' ΑΜΜΟΧΩΡΑΦΑ

(Μια ελεγεία για την Ota Kalsoun) 4'48

12. ΚΡΑΥΓΕΣ ΓΙΑ ΕΝΟΣ ΑΓΓΕΛΟΥ ΜΝΗΜΗ

(Ένα τραγούδι για την Alma Mahler) 3'38

Έπαιξαν οι μουσικοί:

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΡΑΚΟΣ (Φλόουτο), ΚΛΩΝΤ ΣΙΕΛΙΕ (Όμποε),

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ (Όμποε), ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΙΝΟΣ (Κλαρίνο),

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΣΚΟΥΡΑΣ (Κόρνο), ΠΙΕΤΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛ (Κόρνο),

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΑΝΘΗΣ (Κορνέτο), ΜΑΡΙΝΑ ΡΟΔΟΥΣΑΚΗ (Άρπα),

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΑΣΣΑΡΑΣ (Πιάνο), ΣΤΕΛΛΑ ΚΥΠΡΑΙΟΥ (Κιθάρα),

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΛΟΥΔΑΚΗΣ (Κιθάρα), ΚΩΣΤΑΣ ΓΡΗΓΟΡΕΑΣ (Κιθάρα),

ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Κιθάρα), ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΡΑΣΚΟΣ (Βιολί, μαντολίνο),

ΒΥΡΩΝ ΚΑΦΑΛΗΣ (Βιολί), ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΙΝΔΥΝΗΣ (Βιολί),

ΣΤΕΛΙΟΣ ΤΑΧΙΑΤΗΣ (Βιολοντσέλο), ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΝΑΝΑΣ (Βιολοντσέλο),

ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΟΔΟΥΣΑΚΗΣ (Κοντραμπάσο), ΜΑΝΟΣ ΑΒΑΡΑΚΗΣ (Φυσσαρμόνα),

ΑΛΕΚΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ (Κροσστά)

Παραγωγή: PolyGram

Συντονισμός παραγωγής: Νίκος Καρναγάνης

Ηχογράφηση: Studio Sigma, Ηγολίκτης, Άσος Γαλιούδας

Βοήθος ηρώλητη: Μανώλης Οικονομίδης

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Γιάννης Μόραλης

Φωτογραφία Νίκου Μορφολογική: Ούλες Capet

Με το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού,

απαγορεύεται την αποτέμηση σε προγράμματα παγκόσμιας μουσικής,

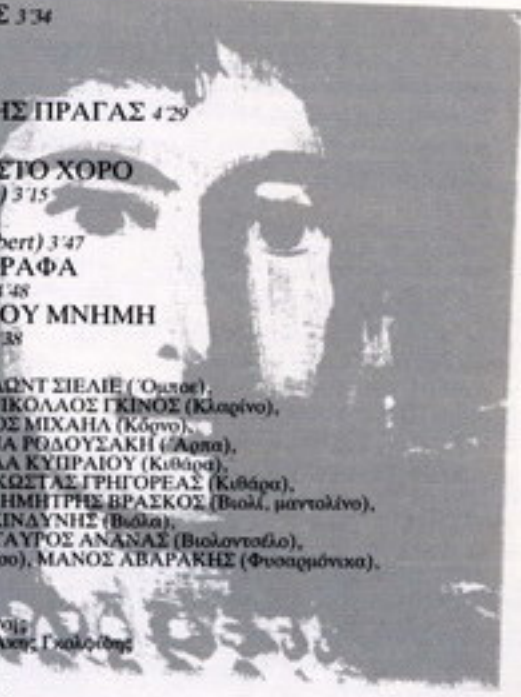
ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά,

χωρίς να είναι τουλάχιστον τμήα σεβασίμως, από το παρόν έργο.

Επίσης απαγορεύεται δημόσια εκτέλεση και ηχογράφηση του έργου αυτού ή μέρους του,

χωρίς τη γνήσια ενουχρήστρωση του συνθέτη και κατά συνέπεια χωρίς την άδειά του.

(P) + (C) 1988 PolyGram Records S.A. (Greece)

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ
ΝΑΝΑ ΜΟΥΣΧΟΥΡΗ

Για το τραγούδι...

Το τραγούδι δεν είναι σύνθημα ή πράξη εκτονώσεως. Ούτε μαστίχα για το στόμα αθλητικών εφήβων ή συντροφιά νυχτερινή για οδηγούς ταξί και φορητών. Είναι μια σχέση υπεύθυνη, μια πράξη ερωτική ανάμεσά μας που μας αποκαλύπτει. Τελετουργία που απαιτεί, τόσο από σας όσο και από μένα, μια προετοιμασία θρησκευτική, επίμονη άσκηση γνώσης και αθωότητας, αποκαλύψεως και ανιχνεύσεως, μνήμης και προφητείας.

Το τραγούδι είναι μια μαγική στιγμή κι εγώ ένας πανηγυριώτης μάγος εκπροσωπός σας - αφού γεννήθηκα τον ίδιο καιρό με σας και μες στον ίδιο χώρο - που θα φωτίσω τις κρυφές κι αθέατες γωνίες σας, θα σας εκπλήξω, θα σας γεμίσω ερωτήματα και μελωδίες που ίσως γίνουν δικές σας καθώς μεταφερθούν στο σπίτι σας, έτσι που να κοπεί ο ύπνος σας και να γαβει για πάντα - αν είναι δυνατόν - ο εφησυχασμός σας. Κι ας μην μπορείτε να με τραγουδήσετε. Μήπως τάχα μπορείτε να εξαφανίσετε ένα πουλί ή να το φανερώσετε πές απ' το φόρεμά ή από το μαντήλι σας; Κι όμως δεν το ξεχάσατε κι ούτε θα το ξεχάσετε σ' όλη σας τη ζωή. Και θα το λέτε στα παιδιά σας έτσι όπως το πρωτοείδατε κάποιον φορά από έναν μάγο σ' ένα πανηγύρι - καθώς και το τραγούδι μου.

Θα το θυμάσθε και θα το 'χετε εντός σας, χωρίς τη δυνατότητα να το γληντήσετε με αυτάρεσκη και δυνατή φωνή. Μόνο να το ψελίζετε θα είναι δυνατόν, σαν προσευχή ή σαν το «Υπερμάχον».

Δεν είναι το τραγούδι μου απλό κι ευχάριστο σαν το τενεκεδένιο σήμα μιας πολιτικής παράταξης ή ενός αθλητικού συλλόγου. Δεν κολακεύει τις συνήθειές σας ούτε και διασκεδάζει την αμηχανία σας, την οικογενειακή σας πλήξη ή την ερωτική σας ανεπάρκεια.

Δεν είναι το τραγούδι μου μονόφωνη αρτηρία, ούτε μια πολυφωνική και λαϊκή νοστερία. Είναι μια μυστική πηγή, μια στάση πρόεπουσα και ηθική απέναντι στα ψεύδη του καιρού μας, ένα παιχνίδι ευφάνταστο μ' απρόβλεπτους κανόνες, μια μελωδία απρόσμενη που γίνεται δική σας, δεμένη αδιάσπαστα με άφθαρτες λέξεις ποιητικές και ξαναγεννημένες. Και μην ξεχάσετε. Σαν φύγετε από δω, δεν σας ανήκει παρά μογάγα το αίσθημα, η σκέψη και τα ερωτήματα, που ολόκληρο το βράδυ σας μετέδωσα μες απ' τη μουσική μου. Σε μένα απομένει το τραγούδι, η μαγική στιγμή μου, που είναι μια εξαίτια απάντηση αρκεί να με ρωτήσετε. Ρωτήσατε με λοιπόν. Κι ύστερα σας παρακαλώ σιωπάστε! Γιατί θα τραγουδήσω!

Πιστεύω πως η τέχνη του τραγουδιού αποτελεί κοινωνικό λειτουργήμα, γιατί το τραγούδι μας ενώνει μέσα σ' ένα μύθο κοινό. Κι όπως στο χορό ενώνουμε τα χέρια μεταξύ μας για ν' ακολουθήσουμε ίδιες ρυθμικές κινήσεις, έτσι και στο τραγούδι ενώνουμε τις ψυχές μας για ν' ακολουθήσουμε μαζί, τις ίδιες εσωτερικές δονήσεις. Κι όσο για τον κοινό μύθο που δεν υπάρχει στις μέρες μας, τον σχηματίζουμε καινούργιο κι απ' την αρχή κάθε φορά. Κάθε φορά που νιώθουμε βαθιά την ανάγκη να τραγουδήσουμε.

Μάνος Χατζιδάκις

(Απόσπασμα από το βιβλίο: Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΧΑΙΡΙ / Εκδοτική εταιρεία Ίτακος)

Ο Νίκος Γκάτσος και η Αμοργός

Ε: Όταν πρωτοκυκλοφόρησε η «Αμοργός» του Νίκου Γκάτσου - το 1943, μέσα στην Κατοχή - θεωρήθηκε για την εποχή της έργό πρωτότυπο και πρωτοποριακό, που σημάδεψε μια ουσιαστική στροφή του ποιητικού λόγου στη χώρα μας. Φαντάζεστε πως, αν δεν είχε εμφανιστεί τότε το βιβλίο αυτό, η πορεία της νεότερης ποίησής μας θα είχε τραβήξει ενδεχομένως άλλους δρόμους;

Α: Δεν ξέρω να σας πω τι θα ήταν η ποίηση χωρίς την «Αμοργό». Πάντα πιστεύω ότι η ποίηση και η μουσική έχουνε μια αυτάρκεια και δεν περιμένουνε τα καινούργια έργα για να ξαναυπάρξουν. Αλλά μπορώ να πω πόσο σημαντικό ποίημα είναι η «Αμοργός»: υπήρξε το πιο ολοκληρωμένο ποιητικό κείμενο στην εποχή που βγήκε, διότι καμία από τις εργασίες των άλλων σημαντικών μας ποιητών εκείνου του καιρού, που άσκησαν μεγάλη επίδραση στα ελληνικά γράμματα, δεν έδωσε με τόση πυκνότητα και τόση αρτιότητα ένα ολόκληρο ποίημα, όπως είναι η «Αμοργός» του Νίκου Γκάτσου. Οφείλω να σας πω ότι την «Αμοργό» την ανεκάλυπτα, από μια εποχή και πέρα, συνεχώς. Δεν ήταν κάτι που με θάμπωσε μόλις μου πρωτοεμφανίστηκε και που έμεινα μ' αυτό τον θαυμασμό - όπως μου συνέβη για παράδειγμα με τον «Μπολιβάρ» του Εγγονόπουλου, που, όταν τον πρωτοδιάβασα, θαμπώθηκα κι έμεινα για πολύ καιρό με το αρχικό θάμπωμα. Σήμερα δέβαια αναγνωρίζω το μεγαλείο του ποιήματος, αλλά αναγνωρίζω και τις ρωγμές του. Στον Γκάτσο δεν αισθάνθηκα αυτό το θάμπωμα, αλλά από μια εποχή και μετά άρχισα να μου αποκαλύπτεται, σε κάθε στιγμή αυτής της αποκαλύψεως, συμπληρώνοντά μου ένα μνημειώδες έργο νεοελληνικού ποιητικού λόγου. Περιέχει βαθύτατα την ελληνική παράδοση, δεν την εκμεταλλεύεται, ενώ συγχρόνως περιέχει όλη την ευρωπαϊκή θητεία του μεσοπολέμου. Το έχει γράψει δηλαδή ένας άνθρωπος που ζει βαθιά τον καιρό του, ενώ συγχρόνως περιέχει βαθιά και την παράδοσή του. Η «Αμοργός» είναι η έκφραση αυτών των δύο στοιχείων που συνθέτουν την προσωπικότητα του Γκάτσου: βαθιά Έλληνας και βαθιά Ευρωπαίος.

Ε: Οι Λατίνοι έλεγαν: «Timeo hominem unius libri» («φοβάμαι τον άνθρωπο του ενός βιβλίου») - και εννοούσαν δέβαια τον φανατικό και εμμανή του αναγνώστη. Αντίστροφα τώρα, η περίπτωση του Γκάτσου μπορεί να φαίνεται περίεργη, γιατί ως ποιητής «unius libri» κατόρθωσε να κάνει αισθητή την παρουσία του πολύ περισσότερο απ' ό,τι άλλοι ποιητές με έργο πολύτιμο και ογκώδες.

Α: Έχουμε δείγματα ποιητών που γράφουν πάρα πολλά και που δεν προσθέτουν τίποτε, όχι μόνο στην ποίηση, αλλά ούτε καν στη δική τους ποιητική παρουσία. Ο Γκάτσος το απέφυγε αυτό. Έγραψε ένα μόνο έργο.

Σ' ένα μεγάλο ποιητή, ξέρετε, υπάρχουν δύο στοιχεία που πρέπει να είναι απόλυτα ισοβαρή για να μπορέσει να υπάρξει: το στοιχείο της τόλμης, του οράματος, και το στοιχείο της κριτικής, της κρίσης. Πρέπει το ένα να μην υπερβαίνει το άλλο. Αν το στοιχείο του οράματος υπερβαίνει το στοιχείο της κριτικής, δεν είναι μεγάλος ο ποιητής: μπορεί να έχει ενδιαφέρουσες στιγμές, αλλά ποτέ δεν είναι μεγάλος. Αν πάλι η κριτική υπερβαίνει τη διάθεση του οράματος, τότε αναστέλλει το γράψιμο. Στον Γκάτσο, από ένα σημείο και μετά, συνέβη αυτό: η κριτική υπερέβη το όραμα. Η βαθύτατη αυτή κριτική σκέψη που τον χαρακτηρίζει και που τον έκανε πολύτιμο δάσκαλο για όσους ξέραν να δεχτούν τα μαθήματά του, ατάθηκε ανασταλτικά για τον ίδιο στη συνέχιση του γραψιματος. Τη μία φορά που κατάφερε να ισοφαρίσει τις δύο ικανότητές του, μας έδωσε ένα μεγάλο έργο, την «Αμοργό». Σε τελευταία ανάλυση, ας μην ξεχνάμε ότι και ο Κάλδος, σαν ποσοτήτα, δεν έχει μεγάλο έργο κι όμως αυτό δε μειώνει τη σημασία του. Δεν θέλω να πω ότι ο Γκάτσο είναι Κάλδος, δεν έχουνε πολλά κοινά σημεία, αλλά κι εκεί έχουμε να κάνουμε μ' έναν ελιγογράφο ποιητή. Πρέπει λοιπόν να δούμε τον Γκάτσο αφενός μεν μέσα από το εξαιρετικό ποίημα που μας έδωσε και αφετέρου ν' ανακαλύψουμε μέσα στα τραγούδια του τη μοναδικότητά του, κάτι που δεν το έχουν οι άλλοι τραγουδοποιοί. Πολλοί συγκαταλέγουν τον Γκάτσο ανάμεσα σ' όλους εκείνους που γράφουν στίχους. Όμως αυτός δεν έχει σχέση με τους άλλους. Ο ένας ξεκινάει από την ποίηση, οι άλλοι ξεκινούν από τους στίχους και προσπαθούν να πλησιάσουν την ποίηση, αλλά παραμένουν στιχουργοί. Ενώ ο Γκάτσο, παρ' όλο που στιχουργεί για να κάνει ένα τραγούδι, παραμένει πάντα ποιητής. Και στις μεγαλύτερές του στιγμές στο τραγούδι, φτιάχνει αριστουργήματα.

Ε: Εκ πρώτης όψεως φαίνεται παράξενο πώς ένας ποιητής με έντονες υπερρεαλιστικές καταβολές, όπως ο Γκάτσο, θήτενος στο τραγούδι - και μάλιστα στο λαϊκό τραγούδι - γράφοντας στίχους που πέρασαν με μεγάλη ευκολία στα χείλη του μεγάλου κοινού.

Α: Ο Γκάτσο δεν είναι καθαρός υπερρεαλιστής ποιητής, όπως υπήρξε ο Εγγονόπουλος στο «Μη Ομιλείτε εις τον Οδηγόν» ή ο Εμπειρίκος. Ο Γκάτσο μεταχειρίστηκε υπερρεαλιστικά στοιχεία, όπως και κάθε σύγχρονος τότε ποιητής, αλλά στο βάθος παραμένει ένας έλληνας ποιητής, γνώστης βαθύς της παράδοσης, διαθέτοντας την αντίληψη ότι και στην παράδοση μέσα υπάρχουν τολμηρά υπερρεαλιστικά στοιχεία. Η «Αμοργός» δεν είναι ένα υπερρεαλιστικό ποίημα: είναι ένα ελληνικό ποίημα, με χρήση κάποιων υπερρεαλιστικών στοιχείων, τα οποία όμως υπάρχουν στην ίδια την ελληνική παράδοση. Γι' αυτό και δεν δυσκολεύτηκε να τα μεταφέρει στο νεοελληνικό λαϊκό τραγούδι, δίνοντας μια καινούργια αίσθηση, αλλά στην ουσία επαναφέροντας τα διαχρονικά στοιχεία που περιείχε η ελληνική παράδοση. Τολμηρές εικόνες υπερρεαλιστικού, αν θέλετε, ύφους υπάρχουν και στη δημοτική μας ποίηση, υπάρχουν και στο κρητικό θέατρο, αλλά δεν είχαν ποτέ συνειδητοποιηθεί πριν την εμφάνιση των υπερρεαλιστών. Ο Γκάτσο δεν υπήρξε ένας εκπρόσωπος του υπερρεαλισμού, όπως υποστηρίζει στο διβλίο του ο Αιγνάδης. Στο χώρο αυτό έχουμε άλλους ισχυρότερους εκπροσώπους: ο Εμπειρίκος κατάρχην είναι ο πιο σημαντικός και μετά ο Εγγονόπουλος της πρώτης περιόδου. Ο Γκάτσο δεν υπήρξε υπερρεαλιστής, υπήρξε γνώστης του υπερρεαλισμού: αυτή τη γνώση μετέφερε μέσα στην «Αμοργό» κι αυτή του έδωσε την άνεση μετά, παίζοντας, να γράψει τα τραγούδια που έγραψε. Συνεπώς δεν βρισκόμουν πολύ δύσκολη τη μετάβαση του από την ποίηση στο τραγούδι, εφόσον ακολουθεί την ίδια περίπου διαδικασία και στα δύο είδη.

Ε: Τα υπερρεαλιστικά αυτά στοιχεία φαίνεται πάντως να επικρατήσαν μέσα στο χρόνο και, τώρα λια, τα συναντάμε συχνά στη δουλειά πολλών στιχουργών. Έτσι, που να μπορεί ίσως να μιλήσει κανείς για μια ιδιαίτερη «σχολή» στη στιχουργική του σύγχρονου ελληνικού τραγουδιού.

Α: Ναι, αλλά είναι θλιβερό. Όπως πριν από τον Γκάτσο γράφονταν πολύ εύκολα αισθηματικές ανοησίες, τώρα γράφονται πολύ εύκολα υπερρεαλιστικού τύπου ανοησίες. Δόθηκε δηλαδή μια εύκολη διέξοδος, ώστε να βγει με καινούργια ρούχα η παλιά ανοησία. Δεν πιστεύω ότι ένας μεγάλος ποιητής ή μουσικός διδάσκει ποτέ τους άλλους, τους ανθρώπους του métier. Διδάσκει τους εναισθητους ανθρώπους, αυτούς που δέχονται το δημιουργήμα του. Δεν διδάσκει καθόλου αυτούς που κάνουν την ίδια εργασία. Απλούστατα τους δίδει ευκαιρίες ν' αλλάξουν ενδυμασία, να εμφανιστούν με τα ίδια ελαττώματα αλλά με καινούργια περιβολή. Αντί να γράφουν: «Τρία πουλάκια κάθονται», τώρα γράφουν: «Τρία πουλάκια τρέχουν»...

(Αποσπάσματα συνέντευξης του Μάνου Χατζιδάκι στον Απόστολο Φωστήρη και τον Θανάση Νιάρχο που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό ΑΕΞΗ τον Φεβρουάριο του 1986).

Νάνα Μούσχουρη

Η Νάνα Μούσχουρη γεννήθηκε στην Αθήνα, λίγο πριν την κατοχή. Γράφτηκε στο Ωδείο Αθηνών και δούλεψε σκληρά πάνω στις μουσικές της σπουδές. Για οκτώ χρόνια μελετά φωνή, πιάνο κι αρμονία. Ένα σύμφυτο ελάττωμα όμως (μια από τις φωνητικές της χορδές δονείται μόνον όταν τραγουδά σε ψηλές νότες), την εμποδίζει στο να ολοκληρώσει τις κλασικές της σπουδές, που μάλιστα διεκόπησαν σχεδόν ξαφνικά, με την ανακάλυψη μιας νέας φόρμας μουσικής έκφρασης, της τζαζ, που επηρεάζει την Νάνα καθοριστικά. Από τότε ενσυνείδητα στρέφεται σ' αυτό το καινούργιο στιλ και κάνει το ντεμπούτο της σαν τραγουδίστρια τζαζ και ελαφρού τραγουδιού. Από αυτή τη στιγμή, τα πράγματα εξελίχτηκαν ραγδαία.

Στο τέλος περίπου του 1958 γνωρίζεται με τον Μάνο Χατζιδάκι. Η γνωριμία αυτή θα επηρεάσει αποφασιστικά την καριέρα της. Μαζί ηχογραφούν 4 τραγούδια. ΠΑΜΕ ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ, ΙΛΙΣΣΟΣ, ΕΛΑ ΠΑΡΕ ΜΟΥ ΤΗΝ ΛΥΠΗ, ΧΑΡΤΙΝΟ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ. Η επιτυχία τους είναι πρωτοφανής. Στις 3/10/59 στο τότε Φεστιβάλ ελαφρού τραγουδιού του ΕΙΡ, το τραγούδι του Μάνου Χατζιδάκι ΚΑΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ με ερμηνεύτρια την Νάνα Μούσχουρη, κερδίζει το πρώτο βραβείο. Κι ακόμα η Νάνα Μούσχουρη αποσπά το δεύτερο βραβείο για το τραγούδι του Μίμη Πλέσσα, ΞΕΡΩ ΚΑΠΟΙΟ ΑΣΤΕΡΙ. Την επόμενη χρονιά, στις 5/7/60 και στο ίδιο φεστιβάλ ερμηνεύει δύο τραγούδια του Μάνου Χατζιδάκι, το ΚΥΠΑΡΙΣΣΑΚΙ και την ΠΙΜΩΡΙΑ. Η Νάνα Μούσχουρη και πάλι κερδίζει το πρώτο βραβείο και για τα δύο τραγούδια. Ηχογραφεί με τον Μάνο Χατζιδάκι στη Fidelity μια σειρά από μικρούς δίσκους - τα οποία είναι συγκεντρωμένα στα 2 πρώτα CD αυτής της έκδοσης. Την ίδια εποχή ηχογραφεί και τραγούδια των Μίμη Πλέσσα, Κώστα Γιαννίδη κ.ά.

Τραγουδά στο φεστιβάλ Μεσογειακού τραγουδιού, στη Βαρκελώνη, όπου κερδίζει το πρώτο βραβείο. Και λίγο μετά, συναντιέται με τον Louis Hazan, που της πρότεινε να υπογράψει συμβόλαιο με την Philips Γαλλίας. Μια μεγάλη διεθνής καριέρα ξεκινούσε.

1961. Η πρώτη της ηχογράφιση (εκτός Ελλάδος) στη Γερμανία. Είναι το WEISSE ROSEN AUS CORFU (ΣΑΝ ΣΦΥΡΙΞΕΙΣ 3 ΦΟΡΕΣ) που μέσα σε έξι μήνες πούλησε 1.500.000 αντίτυπα. Έγινε χρυσό στη Γερμανία και στην Ολλανδία. Η διεθνής καριέρα της περιλαμβάνει εκατοντάδες χρυσούς και πλατινένιους δίσκους, εμφανίσεις σε διεθνή shows, και αποθεωτικές παγκόσμιες τουρνέ.

Το 1984 επιστρέφει στην Ελλάδα, μετά από 20 χρόνια για 2 θριαμβευτικές εμφανίσεις στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού. Η επιστροφή της στην ελληνική δισκογραφία γίνεται το 1985 με το δίσκο Η ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΕΝΤΟΛΗ που περιλαμβάνει 12 συνθέσεις του Γιώργου Χατζηνάσιου σε στίχους Νίκου Γκάτσου. Το 1988 είναι η χρονιά που θα σημάνει την επανασύνδεσή της με τον Μάνο Χατζιδάκι, 25 σχεδόν χρόνια μετά την τελευταία τους συνεργασία. Καρπός της καινούργιας τους δουλειάς είναι ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ. Τους στίχους γράφει και πάλι ο Νίκος Γκάτσος. Το 1990 κυκλοφορεί ο ΤΑΞΙΔΙΩΤΗΣ σε συνεργασία με τον Δήμο Μούτση. Πρόσφατα συνεργάστηκε με τον Σταύρο Ξαρχάκο για το δίσκο ΑΓΑΠΗ ΕΙΝ' Η ΖΩΗ, σε στίχους Νίκου Γκάτσου και Μάνου Χατζιδάκι.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ

Στίχοι: Μάνος Χατζιδάκις

Έτσι καθώς στεκόμουν στο σταθμό μονάχη
είχες γυρίσει παίζοντας τη ράχη
με είδες σε είδα θέλησα ένα χάδι
μα ο σκοπός σου κύλησε στο δρόμο
τον πήραν τρένα
τον πήραν σύννεφα καινού
τον πήραν τα μάτια σου
και χάθηκα στον Άδη.
Είσαι καλός, είσαι κακός, δεν ξέρω
πως σε λέν' - Ορφέα
και μένα Ευρυδίκη.

ΗΤΑΝ ΚΑΜΑΡΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Ήταν καμάρι της αυγής
και καθαλάρης όμορφος
τώρα μια χούφτα χιόνι.
Γύρισε κάμπους και βουνά
και πανηγύρια πέρασε
στην αγκαλιά των κοριτσιών
ποιος το 'λπιζε να γίνουμε
τα μούσουλια τα νυχτιάτικα
στεφάνι στα μαλλιά του.

ΜΑΝΟΥΛΑ ΜΟΥ

Στίχοι: Λάκης Καμπανέλλης

Αχ, τι ντροπή, τέτοια ντροπή,
μάννα μου, και πώς θγαίνει
ουδέ κι αν τρέξει ο ποταμός,
μάννα μου, δεν την πλένει.
Τι να μου κάνουν δάκρυα δυο
και στεναγμοί σαράντα δυο,
μανούλα μου.
Τι κι αν το δάκρυ μου νοικό
δουλό το στόμα και πικρό,
μανούλα μου.
Και τρέχω κάποιον για να δω
να με ρωτάει να τον ρωτώ
τι θα γενεί
ποιος θα πονεί,
μανούλα μου.

ΕΛΑ ΠΑΡΕ ΜΟΥ ΤΗ ΛΥΠΗ

Στίχοι: Βασίλης Καρδής

Είσαι ένα περιστέρι
που πετάς στον ουρανό
πάμε νάβρουμε εν' αστείρι
σ' έναν κόσμο μακρινό.
Έλα νάβρουμε εν' αστείρι
που πετά στον ουρανό.
Είσαι ένα καρδιοχτύπι
που 'χεις κόψει τα φτερά,
έλα πάρε μου τη λύπη
έλα δεσε' μου τη χαρά.
Είσαι ένα καρδιοχτύπι
που 'χεις κόψει τα φτερά.
Τα γαρίφαλά σου μέτρα
σ' αγαπώ όσο κανείς
κάνω την καρδιά μου πέτρα
και προσμένω να φανείς.
Έλα και σε περιμένω
στη γωνιά του δρόμου να φανείς.

ΑΘΗΝΑ

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Μ' άσπρα πουλιά και σύννεφα
τον ουρανό θα ντίσω
και τ' όνομά σου αθάνατο
στην πέτρα θα κεντήσω.
Στο περιόδι τ' ουρανού
θα μπω για να διαλέξω
δάφνη, μερτιά, κι αμάραντο
στεφάνι να σου πλέξω.
Αθήνα
χαρά της γης και της αυγής
μικρό γαλάζιο κρίνο.
Κάποια βραδιά στην αμμουδιά
κοχύλι σου θα γίνο.
Χαρά της γης και της αυγής
μικρό γαλάζιο κρίνο.

ΤΟ ΠΕΛΑΓΟ ΕΙΝΑΙ ΒΑΘΥ

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Το πέλαγο είναι βαθύ
κι η αγάπη είναι μεγάλη
κι έχω έναν πόνο στην νιχρή
και ποιος θα μου τον δγάλει.
Το πέλαγο είναι γλυκό
χάδι μαζί και δάκρυ
και με κυλάει αφρίζοντας
στον ορίζοντα την άκρη.
Το πέλαγο είναι παιδί
τρέχει και δεν το φτάνω
παιδί και στην αγάπη του
πον σαν πουλί το χάνω.

ΧΑΡΤΙΝΟ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Θα φέρει η θάλασσα πουλιά
κι άστρα χρυσά τ' αγέρι
να σου χαϊδεύουν τα μαλλιά
να σου φιλούν το χέρι.
Χάρτινο το φεγγαράκι
ψεύτικη η ακρογιαλιά
αν με πιστεves λιγάκι
θα 'σαν όλα αληθινά.
Δίχως τη δική σου αγάπη
γρήγορα περνά ο καιρός,
δίχως τη δική σου αγάπη
είναι ο κόσμος πιο μικρός.

ΚΑΘΕ ΤΡΕΛΟ ΠΑΙΔΙ

Στίχοι: Μάνος Χατζιδάκις

Κρίνο το προί του είπα καλημέρα.
Κάθε τρελό παιδί έχει στο χέρι
φίλι της Παναγιάς κι ένα μαχαίρι
κι η μάνα του δεν τραγουδά.
Κάθε που σφάζονται δυο περισσότερα
η νύχτα καίγεται στα δυο της χέρια
και το κορίτσι δεν μιλά.

ΠΑΜΕ ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Στίχοι: Νότης Παργιάλης

Τρεις μέρες χώρισα από σένα
τρεις νύχτες μένω μοναχή
σαν τα δονά που στέκουν τώρα διακρουμένα
όταν τα βρέχουν οι ουρανοί.
Διώξε τη λύπη παλακάρη
πάμε μια βόλτα στο φεγγάρι.
Πώς να 'δγω και να περιπατήσω
τα λόγια του να θυμηθώ
με το φεγγάρι πώς, αχ πώς, να τραγουδήσω
με το φεγγάρι πώς να παρηγορηθώ.
Διώξε τη λύπη παλακάρη
πάμε μια βόλτα στο φεγγάρι.

ΚΑΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

Στίχοι: Μάνος Χατζιδάκις

Τώρα που είναι άνοιξη
και τα λουλούδια ανθίζουν,
οι νύχτες με ζαλίζουν
τ' αγόρια όταν σφυρίζουν.
Κι όσους τα βράδια συναντώ
μον λένε καληπέρα,
μα εγώ δεν έχω τι να πω,
σφυρίζω στον αγέρα.
Κάπου υπάρχει η αγάπη
μα δεν ξέρω ποια 'ναι,
κάπου υπάρχει η αγάπη μου
μα δεν ξέρω πού.
Θα τη γυρέψω στα χαρτιά
θα τη γυρέψω στ' άστρα
μα σαν τη δρω στ' ορκίζομαι
πως θα ντυθώ μες στ' άσπρα.

Τό
φεγγαράκι

Μάνου Χατζιδάκι

Καλλιτεχνική επιμέλεια έκδοσης, artwork:

Πέτρος Παράσης

Το φωτογραφικό υλικό και τα στοιχεία είναι από το αρχείο της PolyGram
από το προσωπικό αρχείο της Νάνας Μούσχουρη
και από το βιβλίο του Μάνου Χατζιδάκι: Ο ΚΑΘΡΕΨΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΧΑΙΡΙ
(Εκδόσεις Ίκαρος)

Φωτοστοιχειοθεσία: Αρχέτυπο Α.Ε.Β.Ε.

Computer graphics: Selector Ltd.

This compilation (P)+(C) 1994 PolyGram Records S.A. (Greece)

ΕΛΑΦΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ FIDELITY

85 'Από τὸ φιλμ
ΕΛΛΑΣ Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ
ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ
'Αθήνα
Κι' ἂν θὰ διψάσης γιὰ νερό

Νάνα Μούσχουρη
'Ορχ. και Χορωδία

3186 'Από τὸ φιλμ
ΕΛΛΑΣ Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ
ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ
Τὸ πέλαγο
Σὺν σφυρίξῃ
Τώρα πού

Νάνα Μούσχουρη
'Ορχ. και Χορωδία

FIDELITY

3195 Συνέβη σὺν
Ξέρω κάτι

7001 'Ιλισσὸς
Μαζί μ' ἐμένα

7002 'Ελα πάλι
Πάμε

FIDELITY

Fidelity records

FIDELITY

8001 Τὸ φεγγαράκι
Μαζί μ' ἐμένα
'Ιλισσὸς
'Ελα πάρε μου τὴν λύπη

FIDELITY

records Fidelity

records Fidelity records Fidelity records

28 Ιανουαρίου 1964

FONTANA "Ελληνικά Ηχοηφεία" 45-RP 33 RPM. 12" LONG PLAY

0241.1 L ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ
ΕΛΛΑΣ Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ

τραγουδάει η
NANA ΜΟΥΣΚΟΥΡΗ
με τη χορωδία και την...
διευθύνει...

14 Νοεμβρίου 1961

ΕΛΛΑΔΙΣΚ

FIDELITY LONG-PLAY 10" 33 RPM. DARK BLUE LABEL

"Η NANA ΜΟΥΣΚΟΥΡΗ τραγουδά ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ -

101.1 R

1. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ FC 129
2. ΙΑΙΕΣΕ ΓΑ ΝΟ 2
3. ΚΥΡΙΑΡΙΣΣΑΚΙ FC 127
4. ΠΑΜΕ ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ FC 122

"ΙΚΑΡΟΣ"

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ - ΔΙΣΚΟΙ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ
ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 4 - ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛΕΦ. 25.152

8 Νοεμβρίου 1958

Προς την "Εταιρεία Κολομπία Ριζόπολις"

Αριθμ. Πρωτ.	696
Ημερ.	11 ΔΕΚ 1958
Εκδότης	
Διανομέας	

FIDELITY

45 στροφές

ΜΑΞΙ ΜΕ ΕΡΘΙΑ
(Β. Καρβής - Μήνος Χατζιδάκις)

2.48

NANA ΜΟΥΣΚΟΥΡΗ, 'Ορχήστρα 2ος
την δ/σιν ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ
NANA ΜΟΥΣΚΟΥΡΗ, 'Ορχήστρα 2ος
την δ/σιν ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

78 στροφές

77001

"ΙΚΑΡΟΣ"

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ - ΔΙΣΚΟΙ ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ
ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 4 - ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛΕΦ. 25.152

Προς την "Εταιρεία Κολομπία Ριζόπολις"

22 Μαΐου, 1959

"Ελληνικά Ηχοηφεία"

EXTENDED PLAY εκ παλαιότερων εγγραφών

- α) ΠΑΜΕ ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ (Ν. Περγιάδη - Γ. Βιλιάρδου - Μ. Χατζιδάκις) (45-PG 003)
- β) ΣΙΓΑ ΣΙΓΑ

"ΙΚΑΡΟΣ"

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΡΑΦΟΦΩΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 4 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛΕΦ. 29311 - ΤΗΛΕΜΑΤΑ: ΙΚΑΡΟΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 4 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛΕΦ. 25.152
"ΕΛΛΗΝ. ΗΧΟΗΦΕΙΑ"
8 'Οκτωβρίου

ΚΟΛΟΜΠΙΑ
EXT. PLAY

- 1) 45 PG 67 ΚΑΝΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΛΑΪΝΗ ΜΟΥ (Μάνου Χατζιδάκις)
- 2) 45 PG 66 ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ (Σπύριδου Μεντή) **ΒΙΕΜ**
- 1) 45 PG 72 ΒΡΕΣΚΕΣΑΙ ΠΑΝΤΟΥ (Α. Αλεξανδράτου) **ΒΙΕΜ**
- 2) 45 PG 73 ΜΕΝ ΥΜΝΗΤΟΣ (Μάνου Χατζιδάκις) **ΒΙΕΜ**

NANA ΜΟΥΣΚΟΥΡΗ
ΑΝΤΖΕΛΑ ΝΑΚΟΥ
'Ορχήστ. Δ/σιν Ν. Χατζιδάκι
ΤΡΙΟ ΚΑΝΤΟΝΕ
'Ορχήστ. Δ/σιν Α. Αλεξάνδρου
NANA ΜΟΥΣΚΟΥΡΗ
'Ορχήστ. Δ/σιν Ν. Χατζιδάκι

- 1) 45 PG 75 ΕΣΤΙΝ ΚΑΠΟΙΟ ΛΕΤΕΡΙ (Κ. Ποστεντέρης - Η. Παύσας)
- 2) 45 PG 76 ΑΛ-ΑΛ-ΑΛ (Παύσας)

NANA ΜΟΥΣΚΟΥΡΗ και ΤΡΙΟ ΚΑΝΤΟΝΕ
'ΟΡΧΗΣΤ. Δ/σιν Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

YORK REPRODUCED

fontana

STEREO

331

nana MOUSKOURI

nana MOUSKOURI CHANTS DE MON PAYS

ELLINIKI

ΤΡΑΓΟΥΔΑ ΚΑΤΖΙΑΔΑΚΙ ΠΛΕΥΡΑ Α 0318-1 L

PHILIPS

NANA MOUSKOURI

6331 029 6331 029 A

BIEM M. X.

Η NANA MOUSKOURI

της γλώσσας ΚΑΤΖΙΑΔΑΚΙ

Mfd. by G.P.I. S.A. MADE IN GREECE

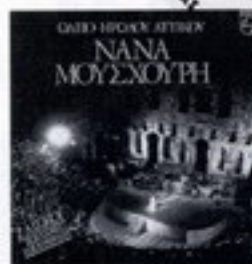
1

33

Μάνος Χατζιδάκις Νίκος Γκάτσος ΔΙ ΜΥΘΟΙ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ Τόμο 40, 1988

nana Μούσκουρη
1. Η Θυσία της Αναγέννησης 2:08
2. Elaa epi tis epirini 2:48
3. Κορίνα 2:49
4. Λένα Θεοδόρα 3:03
5. Παιδί που πεθαίνει ο έρωτας 3:34
6. Σταυρός 2:10
7. Άσπες και θόματα * 3:49
8. ΑΓΑΘΗ ΔΗΜΗΤΡΟΥΚΑ 2:58

ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ

Τώρα σὺ γὰρ εἶς τὴν ἰατρὴν τὴν βυδρεῖ
 αὐτὴν ἀποθνήσκουσα, οὕτως καὶ τὸν δῶδεκα
 ἄποστολον ἀποθνήσκουσα, καὶ τὴν ἑκκλησίαν
 καὶ τὴν εἰς αὐτὴν ὄντων ἐκκλησιαστικῶν τὴν
 ἐκκλησιαστικὴν τὴν ἐκκλησίαν.

Μηνὸς Χαν. Παι

17 Δεκεμβρίου 1980

526 519-2
(Set No)

PHILIPS
PolyGram

ΔΙΣΚΟΙ ΠΟΛΥΓΡΑΜ Α.Ε.

All rights reserved. Unauthorised copying, reproduction, hiring, lending, public performance and broadcasting prohibited.
The copyright in this sound recording is owned by PolyGram Records S.A. (Greece)